

บทที่ 5

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการใช้จิตวิทยาการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระวิชาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน มาช่วยนักเรียนให้เรียนรู้และจดจำอย่างมีประสิทธิภาพเป็นรูปแบบของการใช้กระบวนการทางจิตวิทยาที่เน้นเรื่องของการสร้างแรงจูงใจ การเสริมแรงทางบวก ความรู้ความเข้าใจเรื่องงานพัฒนาการประจำวัน เป็นสิ่งจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้มีเนื้อหาสาระและกิจกรรมอย่างหลากหลาย เหมาะกับธรรมชาติและสนองความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ผูกทักษะกระบวนการคิด รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมที่ดีให้กับผู้เรียน มนุษย์เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน คือ พฤติกรรมอะไรที่ทำแล้วเกิดผลดี รู้สึกพึงพอใจก็จะกระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก ส่วนอะไรที่ทำแล้วก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจก็จะหลีกเลี่ยงไม่ทำเช่นนั้นอีก และส่วนหนึ่งของพฤติกรรมเกิดจากการเลียนแบบโดยมี 4 ขั้นตอนคือ 1) สนใจใส่ใจ 2) จดจำ 3) ทำตาม 4) จูงใจ และตัวแบบก็มีทั้งตัวแบบที่มีชีวิต ตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ และตัวแบบที่เป็นคำสอนซึ่งอาจเป็นคำพูดหรือคำสอนจากการเขียนก็ได้ พ่อแม่และครูจึงควรจัดหา แนะนำและกระทำตนเป็นแบบที่ดี ที่มีลักษณะน่าสนใจ ให้เด็กรู้สึกประทับใจหรือเห็นคุณค่าของการกระทำตามตัวแบบนี้

จากผลการศึกษา ทำให้ได้ข้อสรุปว่า การจัดการเรียนรู้ เป็นงานที่ต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ผู้สอนสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพนอกจากจะต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะสอนเป็นอย่างดีแล้วยังต้องมีศิลปะในการถ่ายทอดความรู้ หรือมีเทคนิคที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาพร้อมๆ กับมีความสุขในการเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนและต่อครูผู้สอน การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการจึงควรเป็น กระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความสนใจ ความสามารถ โดยเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของศาสตร์ต่างๆที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม สามารถนำความรู้ ทักษะ และเจตคติไปสร้างงาน แก้ปัญหาและใช้ในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานเขียนของ สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์. 2546, ที่กล่าวถึง หลักสูตรบูรณาการว่าเป็นการรวมเนื้อหาสาระของวิชาต่างๆ ในหลักสูตรที่มีลักษณะเหมือนกัน หรือคล้ายกันและทักษะในการเรียนรู้ ให้เชื่อมโยงสัมพันธ์เป็นสิ่งเดียวกัน โดยการตั้งเป็นหัวข้อเรื่องขึ้นใหม่ และมีหัวข้อย่อยตามเนื้อหาสาระ อีกทั้งสอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ของสังคมอย่างสมดุล มีความหมายแก่ผู้เรียน และให้โอกาสผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองให้มากที่สุด และการสอนแบบบูรณาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้วิธีสอนหลายวิธี จัดกิจกรรมต่างๆในการสอนเนื้อหาสาระที่เชื่อมโยงกันตลอดจนมีการฝึกทักษะที่หลากหลาย

พร้อมกันนี้ การเรียนการสอนแบบบูรณาการ หมายถึง กระบวนการหรือการปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียนรู้ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางจิตพิสัย และพุทธิพิสัย หรือกระบวนการหรือการปฏิบัติในอันที่จะรวบรวมความคิด มโนภาพ ความรู้ เจตคติ ทักษะ และประสบการณ์ในการแก้ปัญหา เพื่อให้ชีวิตอย่างมีความสมดุล

การสอนแบบบูรณาการจึงควรมีกรอบแนวคิด คือ วิชาแต่ละสาระไม่แยกจากกันได้ เช่นเดียวกับวิถีชีวิตของคนที่ต้องดำรงอยู่อย่างประสานกลมกลืนเป็นองค์รวม การจัดให้เด็กได้ฝึกทักษะและเรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ อย่างเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน จะทำให้การเรียนรู้มีความหมายสอดคล้องกับชีวิตจริง การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จะช่วยลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา ลดเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการแบ่งเบาภาระในการสอนของครู ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ความคิด ประสบการณ์ความสามารถและทักษะต่างๆ อย่างก่อให้เกิดการเรียนรู้ทักษะกระบวนการและเนื้อหาสาระไปพร้อมๆ กัน สอดคล้องกับ Jacob (อ้างถึงใน FraZee and Rudnitski, 1998 : 137-138) ได้เสนอรูปแบบของการบูรณาการ 5 ลักษณะซึ่งเรียกว่า Five option for integration ไว้ดังนี้

1. Discipline Based เน้นเนื้อหาของแต่ละรายวิชา สอนแยกกัน
2. Parallel เป็นการสอน 2 วิชาในเนื้อหาร่วมกัน (Concurrent Event)
3. Multidisciplinary เป็นการสอนหลายวิชาแยกกัน แต่สอนในหัวเรื่อง (Theme) เดียวกัน
4. Interdisciplinary เป็นการสอนหลายวิชาาร่วมกันในหัวเรื่อง (Theme) เดียวกัน
5. Integrated เป็นการรวมระหว่างการผลิตผลงานเนื้อหาหลายวิชาเข้ากับกิจกรรมในการเรียนการสอน

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการระหว่างวิชาจึงมีหลักการ คือการวิเคราะห์เนื้อหาของสาระการเรียนรู้ ครูผู้สอนยึดหยุ่นและปรับให้เหมาะสมกับวัยสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิตประจำวันและต้องเป็นเรื่องที่มีคุณธรรม จริยธรรมการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้สอน-ผู้เรียนมองเห็นภาพรวม และเค้าโครงของความคิดและเข้าถึงข้อสรุปที่สามารถนำไปสู่การสร้างกระบวนการเรียนรู้ได้ใช้หลักการของการเขียนแผนที่ความคิด (Mind mapping) โดยเขียนข้อความประเด็นหลักไว้ในวงกลมใหญ่ (ตรงกลาง) และกำหนดข้อความ วลี ที่เป็นประเด็นรองและมีความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงกับประเด็นหลักไว้ในวงกลมที่ขยายต่อไป และถ้ามีประเด็นย่อย ๆ ที่สัมพันธ์หรือเชื่อมโยงกับประเด็นรองการเขียนกิจกรรมแต่ละวิชาต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และในขณะเดียวกันต้องคำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ด้วยช่วยให้เกิดการถ่ายโยงการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในลักษณะองค์ประกอบรวม/ภาพรวมมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาและลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาในแต่ละวิชา

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดทำรูปแบบการศึกษาแบบบูรณาการแบบสหวิทยาการ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
2. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ งานสอนควบคู่กับงานส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน